

Un singur Manual și un singur Rabi

Sâmbătă, 25 martie 2006

Gili Cârstea

Un prieten mă întreba, cu oarece năduf în glas, dacă am ceva personal împotriva educației superioare. Citise articolul “Educația în Babilon – ieri și azi” și dorea să știe de unde vine împotrivirea aceasta față de sistemul de învățământ.

Nu am absolut nimic împotriva educației superioare, atâta vreme cât locul și rolul ei sunt înțelese corect. Este chiar neplăcut să ai de-a face cu persoane care nu își cunosc meseria și nu au acumulat cel mai înalt nivel de expertiză pe care îl poate oferi sistemul educațional. Dacă cineva dorește să se dedice cunoașterii lucrurilor practice ale acestei lumi, singura opțiune este o cât mai înaltă pregătire școlară, plus o permanentă urmărire a ritmului amețitor în care se dezvoltă fiecare domeniu de cunoaștere. Acest lucru este evident mai ales în domeniul tehnologiei informației, unde inovația de azi este perimată peste trei luni. Eu recunosc valoarea, și onorez efortul, autoritatea și competența persoanelor care au urmărit o carieră științifică prin intermediul educației superioare oferite de lumea noastră.

Nu tot așa stau lucrurile în privința teologiei. Cunoașterea lui Dumnezeu prin intermediul educației superioare este goană după vânt. Nu numai că nu servește nimănui, dar singura cunoaștere pe care o poate oferi ea este a dumnezeului acestei lumi, căci baza ei este știința acestei lumi, urmărește slujirea intereselor acestei lumi și formează tipare potrivite cu mentalitățile acestei lumi. Educația acestei lumi are tehnicile ei de cercetare și de ajungere la adevăr, are o metodologie adaptată “căilor noastre,” care sunt departe de căile lui Dumnezeu. Supusă tiparelor de analiză ale programei școlare, Biblia va oferi totdeauna și oricui același rezultat. De aceea se spune că școlile de teologie sunt cele mai conservatoare entități.

Dacă în alte domenii este nevoie de profesori și experți, în cunoașterea lui Dumnezeu și a împărăției Sale lucrurile stau complet diferit: “Voi să nu vă numiți ‘Rabi’! Fiindcă Unul singur este Învățătorul vostru: Hristos; și voi toți sunteți frați. Și ‘Tată’ să nu numiți pe nimeni pe pământ; pentru că Unul singur este Tatăl vostru: Acela care este în ceruri. Să nu vă numiți ‘Dascăli’; căci Unul singur este Dascălul vostru: Hristosul” (Mat 23:8).

“Lumea aceasta” cu tot angrenajul ei, în care la loc de cinste este sistemul de învățământ, se află prin natura ei pe o orbită de coliziune cu împărăția lui Dumnezeu. Cele

două sunt într-o opoziție ireconciliabilă, într-o înclăștare mortală. Niciuna nu o poate afecta, schimba sau converti pe cealaltă. Ele se exclud reciproc, deoarece sunt zidite pe principii contrare. Prima este zidită pe fărădelege, și slujește interesele unei lumi lipsite de slava lui Dumnezeu; a doua este zidită pe neprihănire și slujește unei lumi în care domnește slava lui Dumnezeu. Ca să dăinuiască, prima trebuie să anihileze orice tendință ca în mijlocul ei să se infitreză principiile, devastatoare pentru ea, ale celeilalte, iar educația joacă aici un rol vital. Ea formează generații de oameni care să-i slujească interesele și să fie cât mai puțin vulnerabili la valorile împărăției lui Dumnezeu. Imunizarea începe chiar de la primii pași.

Lovitura de grație o dau însă școlile de teologie. Succesul lor major vine din faptul că ele par a sluji împărăția lui Dumnezeu, dau impresia că oferă expertiză în căile neprihănirii folosind uneltele științifice de analiză, și astfel capătă credibilitate în ochii “clienților,” docti sau semi-docti. Ele pregătesc o categorie de oameni specializați în a vinde o marfă unei piețe potențiale, folosind cele mai eficiente metode de marketing. Principiul cererii și ofertei este adânc înrădăcinat în practica omenească. Mergem la medic atunci când avem o problemă de sănătate; mergem la avocat când avem o problemă juridică; și mergem la preot când avem o problemă religioasă. Aceștia trebuie să fie cei mai buni, iar “bun” înseamnă de obicei cu cât mai multe titluri academice – în termenii noștri, cu filacteriile cât mai late și cu ciucurii cât mai lungi pe la poalele veșmintelor (Mat 23:5). Șansele cuiva la o funcție importantă în învățământul teologic superior sunt ca și inexistente dacă nu posedă cea mai lată filacterie la modă, un PhD. Obținerea lui înseamnă, mereu și fără excepții, binecuvântarea din partea unui grup de savanți că posesorul este pregătit și apt să slujească societatea după regulile acestei lumi, respectând principiile acestei lumi și onorând valorile acestei lumi. De aceea poporului nostru nu i se pare ciudat când eminenti savanți adventiști se mândresc cu doctorate obținute magna cum laude pe la universități iezuite.

Domnul Hristos a fost primul născut al unei noi familii de oameni, descrisă astfel de Scriptură: “Voi însă sunteți o seminție aleasă, o preoție împărătească, un neam sfânt, un popor pe care Dumnezeu și l-a câștigat ca să fie al Lui, ca să vestiți puterile minunate ale Celui ce v-a chemat din întuneric la lumina Sa minunată” (1 Petru 2:9). Această familie specială nu are nevoie de rabini încărcăți de PhD-uri, deoarece Îl au pe Hristos, pentru educație și cercetare, iar manualul lor de studiu este Cuvântul – viu sau scris. Cercetarea și analiza Lui nu se face cu uneltele științei acestei lumi, iar Scriptura nu se citește cu o vorbire învățată “de la înțelepciunea omenească” (1 Cor 2:13). Seminția aleasă a primit Duhul lui Dumnezeu, în contrast cu omenirea, care a primit “duhul lumii” (2:12).

Ce este “duhul lumii” despre care vorbește Pavel aici? Este complexitatea de principii, practici, metodologii și valori ale acestei lumi, transmise din generație în generație de sistemul de învățământ, și prin care spiritul rebeliunii împotriva neprihănirii se consolidează.

Pavel a fost și el iradiat cu o doză substanțială din “duhul lumii,” dar când l-a cunoscut pe Hristos, toate valorile și principiile lui s-au năruit, ajungând să le socotească nebunie și gunoi. De atunci nu a mai recomandat nimănui să urmeze școlile de teologie, nici măcar pe aceea selectă și exclusivistă de la Ierusalim. Și totuși, ei au dus vestea bună în tot

imperiul roman cu un succes invidiat de toate bisericile de azi. De ce? Ei absolviseră școala lui Hristos, iar singurul lor mentor era Duhul Sfânt, Mângâietorul.

Înseamnă aceasta că Dumnezeu angajează în slujba Lui pe toți analfabeții, nepricepuții, chiulangii și leprele societății umane? Apreciază El incompetența, neprofesionalismul, treaba de mântuială, lichelismul, lipsa de seriozitate și amatorismul, care au început să îngrijoreze chiar societatea aceasta seculară? Nu, un categoric nu! Doar că principiile neprihănirii Sale nu sunt din lumea aceasta, iar cei care le descoperă și le apreciază sunt, cu unele excepții rarissime, oameni care au suportat o expunere minimă la educația și cultura acestei lumi (Luca 10:21). Urmașii lui Hristos chiar sunt neprofesioniști în treburile lumii, căci profesia lor este din altă lume, acolo unde este folosită o altă știință, există alte valori și funcționează alte principii.

În timp ce pescarul Petru - teologic, un nimeni - a reușit să vadă slava lui Dumnezeu în Omul Isus Hristos, pentru studentul Saul aceasta era o nebunie. Educația înaltă pe care o primise era un zid de netrecut, și care a fost dărâmat doar printr-o intervenție vizibilă a lui Hristos. Doar așa a reușit să aprecieze realitatea, ajungând să spună: "Ba încă, și acum privesc toate aceste lucruri ca o pierdere, față de prețul nespus de mare al cunoașterii lui Hristos Isus, Domnul meu. Pentru El am pierdut toate, și le socotesc ca un gunoi, ca să câștig pe Hristos" (Fil 3:8). Numai că, el însuși a ajuns să fie tratat ca un gunoi de foștii lui colegi.

Față de știința teologică a acestei lumi noi chiar suntem analfabeți, needucați, semidocti, și nu este cazul să ne supărăm când suntem etichetați astfel – și tratați în consecință. Noi citim Scriptura cu alți ochi, o măsurăm cu alte unelte și ajungem la alte concluzii. În timp ce "iudeii" cer minuni, iar "grecii" caută înțelepciune, Dumnezeu ne cheamă să ne întoarcem privirile spre o altfel de înțelepciune, aceea "pe care n-a cunoscut-o niciunul dintre fruntașii veacului acestuia." Nu au cunoscut-o deoarece ei prețuiesc expertiza și profesionalismul care vin din recunoașterea și aprecierea lumii. Pentru ei, norma în religie este stabilită de înalții ierarhi ai bisericii, înconjurați de o armată de specialiști și consilieri.

"Știința idolilor" care fascinează astăzi omenirea este în contrast marcant cu neprihănirea lui Hristos, iar cei care o descoperă și o apreciază nu trebuie să se îngrijoreze de disprețul cu care vor fi tratați "în lume." Ei au un singur manual și un singur Rabi în căutarea mărgăritarului de mare preț. Și au un singur Părinte.